

Consiliul Raional
Călărași

KEYSTONE
HUMAN SERVICES INTERNATIONAL
MOLDOVA ASSOCIATION

STRATEGIA DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

prin prisma
Convenției ONU
privind drepturile
persoanelor
cu dizabilități

RAIONUL
CĂLĂRASI

2013–2018

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului
„Convenția ONU – garant al prevenirii discriminării persoanelor
cu dizabilități” implementat de Keystone Human Services International
Moldova Association cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

APROBAT

prin decizia Consiliului Raional

nr. 03/19 din 30 mai 2013

STRATEGIA DE INCLUZIUNE SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL CĂLĂRAȘI 2013-2018

*prin prisma Convenției ONU privind drepturile
persoanelor cu dizabilități*

Strategia a fost elaborată în cadrul proiectului „Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități” implementat de Keystone Human Services International Moldova Association cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova

APRILIE 2013

CUPRINS:

ABREVIERI	4
INTRODUCERE	5
Partea I: Descrierea contextului	
1.1 Situația persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași	9
1.2 Analiza SWOT: Puncte tari, puncte slabe, oportunități și pericole	19
Partea II: Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași	
2.1 Viziuni	23
2.2 Obstacole	27
2.3 Obiective Strategice	27
Partea III: Planul de acțiuni pentru implementarea strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități	
3.1 Planul de acțiuni pentru 5 ani (2013 – 2018)	31
3.2 Planul de acțiuni pentru primul an (trimestrul II 2013 – trimestrul II 2014)	46

ABREVIERI

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

APP – Asistență Parentală Profesională

APL – Administrație Publică Locală

AO – Asociație Obștească

ATOFM - Agenția Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă

CMF – Centrul Medicilor de Familie

CES – Cerințe Educaționale Speciale

CIS – Centru de Integrare Socială

CR – Consiliul Raional

CS – Centru de Sănătate

CSP – Centrul de Sănătate Publică

DASPF – Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei

DÎTS – Direcția Învățământ, Tineret și Sport

GP – Grup Participativ

OMF – Oficiul Medicilor de Familie

ONG – Organizație Nonguvernamentală

SAPP – Serviciul Asistență Psiho-Pedagogică

INTRODUCERE

Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași a fost elaborată în cadrul unui proces complex de planificare strategică participativă. Activitatea face parte din proiectul "Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități" implementat de Keystone Moldova în perioada iulie 2012 – iulie 2013 cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova.

Necesitatea elaborării strategiilor locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU survine din angajamentul pe care și l-a asumat Republica Moldova odată cu ratificarea în anul 2010 a Convenției ONU. Obligațiile prevăzute în Convenție implică elaborarea unor mecanisme de implementare (Articolul 4, p.1) pentru a promova și asigura exercitarea deplină a drepturilor fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități.

Acțiunile implicite procesului de planificare strategică precum și conținutul Strategiilor reflectă în egală măsură viziunea organizației Keystone Moldova precum și prevederile Convenției ONU cu referire la drepturile persoanelor cu dizabilități.

Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități (denumită în continuare Strategie) este un document strategic ce vizează problematica persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași și include un set de acțiuni pentru perioada 2013-2018 în vederea incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități.

Persoane cu dizabilități sunt persoanele cu deficiențe fizice, mintale, intelectuale sau senzoriale de durată, care, în interacțiune cu diverse obstacole, pot îngreuna participarea deplină și efectivă a persoanelor în societate, în condiții de egalitate cu ceilalți.

Incluziunea socială presupune un set de acțiuni multidimensionale în următoarele domenii: justiție, protecție socială, ocupare a forței de muncă, sănătate, educație, transporturi, drumuri, construcții, cultură, informare și comunicare, destinate persoanelor aflate în situație de marginalizare socială, pentru crearea și dezvoltarea oportunităților de asigurare a unui indice al calității vieții, echivalent comunității în care trăiesc.

Principiile Strategiei reies din cele prevăzute în Convenția ONU și Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități 2010-2013 elaborată de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei la nivel național, precum și reflectă abordarea Keystone Moldova cu referire la dimensiunile conceptului de dizabilitate. Astfel Strategia se conformează următoarelor principii:

- a. Respectul inerent al demnității, autonomiei individuale, inclusiv libertatea de a alege și independența persoanelor;
- b. Nondiscriminarea;
- c. Participarea deplină și eficientă la viața socială și includerea în societate;
- d. Respectul pentru diferențe și acceptarea persoanelor cu dizabilități ca parte integrantă a diversității umane și a umanității;
- e. Oportunități egale;
- f. Egalitatea bărbaților și femeilor;
- g. Respectul față de capacitățile care evoluează a copiilor cu dizabilități și respectul față de dreptul copiilor cu dizabilități de a-și păstra identitatea.
- h. Protecția împotriva neglijării și abuzului;
- i. Responsabilizarea comunității;
- j. Consultarea persoanelor cu dizabilități la reglementarea serviciilor comunitare incluzive;
- k. Asistarea și fortificarea mediilor naturale de viață ale persoanelor cu dizabilități (familia și comunitatea) și prevenirea plasării lor în instituții rezidențiale.

Obiectivele strategice precum și activitățile incluse în planul de acțiuni al strategiei garantează **adaptarea și acomodarea rezonabilă** astfel încât să minimizeze diferențele care determină statutul persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași. De asemenea, s-a ținut cont de **valorizarea rolului social** în planificarea acțiunilor orientate spre ajutorarea persoanelor cu dizabilități.

Strategia are un **caracter regional/raional**, centrat pe **capacitățile și resursele locale**.

La elaborarea strategiei au participat reprezentanții Grupului de Lucru Participativ (GLP) anterior creat și care activează în baza unui regulament stabilit de comun acord cu Keystone Moldova. Grupul este reprezentativ și reflectă domeniile principale de referință ce vizează scopul acestei stra-

tegii: protecție socială, servicii sociale, educație, sănătate, cultură, angajare în câmpul muncii.

În cadrul unei sesiuni de informare organizate de Keystone Moldova GLP Călărași au făcut cunoștință cu conținutul Convenției ONU precum și au fost ghidați în cadrul unei sesiuni de orientare de către consultantul în planificare strategică cu referire la etapele, conținutul și sarcinile implicate procesului de planificare strategică.

PROCESUL nemijlocit de elaborare a strategiei cuprinde:

ETAPA I. Colectarea informațiilor relevante pentru descrierea situației persoanelor cu dizabilități din raion. GLP a completat un formular cu indicatori cantitativi și calitativi ce reflectă situația persoanelor cu dizabilități și care este reflectat în partea I a Strategiei.

ETAPA II. Seminar de planificare strategică (4 zile), organizat în perioada 18-21 martie 2013, în cadrul căruia GLP a elaborat proiectul strategiei și planul de acțiuni. Seminarul a fost organizat conform metodologiei promovate în Moldova de către Institutul Afacerilor Culturale din Olanda, care presupune un proces interactiv cu o implicare maximă a grupului în generarea ideilor.

ETAPA III. Consultarea publică a proiectului Strategiei. În cadrul acestei etape proiectul strategiei a fost publicat pe pagina web a Consiliului Raional Călărași pentru a fi consultat de către cetățeni, precum și a fost organizată o audiere publică, la care au participat alți cetățeni, actori cheie din raion, în cadrul căreia proiectul Strategiei a fost prezentat, analizat, îmbunătățit și propus spre aprobare Consiliului Raional.

Monitorizarea implementării Strategiei va fi efectuată de către membrii Grupul participativ conform prevederilor Regulamentului de activitate a Grupului participativ pentru realizarea Strategiei raionale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU, privind drepturile persoanelor cu dizabilități, în cadrul Proiectului "Convenția ONU garant al prevenirii discriminării persoanelor cu dizabilități"

GRUPUL DE LUCRU
care a participat la elaborarea Strategiei în cadrul
seminarului de planificare strategică:

1. Mihai Cotelea, Șef DASPF
2. Aglaia Gurschi, responsabil pentru Serviciul Protecția Persoanelor cu Dizabilități în cadrul DASPF
3. Rodica Stratan, director AO „Dorința”
4. Vasile Gîlcă, specialist în cadrul DASPF
5. Galina Enachi, Specialist ATOFM
6. Tudor Stegaru, Șeful Serviciului Îngrijiri sociale la domiciliu în cadrul DASPF
7. Ion Negru, director Centrul de integrare socială „Alternativa – Epitrop”
8. Ludmila Slinsarenco, specialist în cadrul DASPF
9. Vasile Timofte, vice-președinte al raionului Călărași
10. Constantin Popa, primar, s. Bravicea
11. Gheorghe Stratan, primar, s. Nișcani
12. Elena Ciubotaru, Director al Azilului pentru persoane vârstnice și cu dizabilități din or. Călărași
13. Iurie Bobeică, Șef Direcția Generală Finanțe
14. Andrei Avornic, secretar-operator, AO „Dorința”
15. Elena Chitroagă, specialist în cadrul DASPF
16. Valentina Șapoval, psiholog; centrul „Alternativa-Epitrop”
17. Lidia Buruiană, Direcția Învățământ Călărași
18. Larisa Șevciuc, medic de familie în cadrul CMF Călărași

Consultant în planificare strategică: Oxana Bănăruc

Reprezentant Keystone Moldova: Ludmila Revenco

PARTEA I: DESCRIEREA CONTEXTULUI

1.1 SITUAȚIA PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI DIN RAIONUL CĂLĂRAȘI

DATE GENERALE:

Conform ultimelor date ale Biroului Național de Statistică raionul Călărași are o populație totală de 73 500 cetățeni dintre care 58 800 locuiesc în mediul rural. În componența raionului intră 44 localități administrate în cadrul a 28 de primării. Din numărul total al populației 2,9 % (2145) sunt persoane cu dizabilități. În raion nu există o bază de date specifice pentru persoanele cu dizabilități ceea ce a reprezentat un impediment pentru etapa de analiză a situației în scopul elaborării Strategiei. De aceea, datele statistice prezentate pot fi inexacte și variabile fiind extrase din rapoartele, listele curente de evidență a numărului persoanelor cu dizabilități beneficiare de serviciile prestate în cadrul Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din subordinea Consiliului Raional Călărași. Anual este evident că numărul persoanelor cu dizabilități crește (cu 249 în perioada 2011-2013) fiind determinat de mai mulți factori: depistarea dizabilității la noi născuți; dobândirea dizabilității pe parcursul vieții; precum și identificarea sau evidența întârziată a stării de dizabilitate la unele persoane de către asistenții sociali comunitari și medicii de familie.

Tabel 1: Indicatori generali privind numărul persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași

Categoriile de persoane cu dizabilități:	Număr	Dintre care femei	Dintre care cu vârsta între 0-18	Dintre care cu vârsta între 40-59	Dintre care locuiesc în mediul rural
cu deficiențe locomotorii	205	65	0	78	145
cu deficiențe de auz	147	64	107	35	143
cu deficiențe de vedere	160	71	4	28	57
cu deficiențe mintale, intelectuale	1633	777	373	647	1167
Total conform datelor recente: 01.01.2013	2145	977	484	788	1512
Total din anii precedenți:					
2011	1896	852	320	657	1363
2009	1734	621	218	786	1265

PROTECȚIA SOCIALĂ a persoanelor cu dizabilități:

Anual, în raionul Călărași crește numărul persoanelor cu dizabilități beneficiare de pensii și prestații. Acest fapt este determinat și de eforturile APL și ale Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei de a informa și facilita exercitarea dreptului persoanelor cu dizabilități la suport financiar din partea statului. Totodată, îmbătrânirea și înrăutățirea stării de sănătate a populației din raionul Călărași determină creșterea numărului solicitanților și beneficiarilor de pensii și prestații sociale.

Tabel 2. Asigurarea socială

Beneficiari de pensii și prestații sociale:	2011	2012
Nr. persoanelor care beneficiază de pensii de invaliditate	3161	3176
Nr. persoanelor cu dizabilități care beneficiază de prestații sociale	1461	1553

Serviciile de asistență socială sunt prestate de către Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei în parteneriat cu ONG-le locale și nu sunt suficiente pentru a răspunde la necesitățile și solicitările membrilor comunității, inclusiv și a persoanelor cu dizabilități. Raionul Călărași este în proces de pilotare a mai multor servicii și nu are o experiență îndelungată de dezvoltare a serviciilor sociale alternative. Una din organizațiile neguvernamentale cheie din raion care contribuie la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități este AO „Dorința”.

Tabel 3. Servicii de asistență socială

Nr.	Denumirea instituției care oferă asistență socială pentru persoanele cu dizabilități în raion	Serviciile prestate	Nr. de beneficiari	Surse de finanțare	Buget mediu anual (în baza datelor din ultimii 2 ani), mii lei
1	Serviciul de îngrijire la domiciliu	îngrijire socială la domiciliu	376	Bugetul raional, alte surse	2011-1160,8 2012-1402,2
2	Centrul de integrare socială "Alternativa – Epitrop"	Cazarea și dezvoltarea deprinderilor de viață independentă, consiliere psihosocială	26	bugetul raional, mijloace speciale	1280,0
3	Centrul de zi pentru copiii cu dizabilități "Dorința"	instruire, reintegrare, kinetoterapie, terapie ocupațională, asistență psihologică, logopedie	52	bugetul raional, proiecte, agenți economici	113,3
4	Azilul pentru Persoane Vârstnice și Persoane cu Dizabilități din or. Călărași	servicii socio-medicale	27	bugetul raional, mijloace speciale	879,0
5	Serviciul social "Locuință protejată"	cazare, alimentare, asistență socio-medicală, reintegrare	4	bugetul raional, mijloace speciale	384,0
Total			485		

PERSONALUL IMPLICAT în asistența socială a persoanelor cu dizabilități este reprezentat de coordonatorii serviciilor de protecție socială și prestatorii de servicii sociale la nivel comunitar. Astfel la nivel de raion personalul cuprinde 8 reprezentanți ai Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei, 16 angajați ai Azilului pentru Persoane Vârstnice și Persoane cu Dizabilități, 38 angajați ai serviciilor prestate în cadrul centrelor comunitare „Alternativa - Epitrop” și „Dorința”. De asemenea, la nivel comunitar activează 33 asistenți sociali comunitari și 45 lucrători sociali.

SERVICIUL DE ÎNGRIJIRE SOCIALĂ LA DOMICILIU a persoanelor cu dizabilități este efectuat în cadrul Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Călărași și este activ în toate localitățile din raion.

În cadrul serviciului Îngrijire Socială la Domiciliu activează 45 lucrători sociali, care deserveșc 376 beneficiari, dintre care 262 singuratici, 26 persoane cu dizabilități severe, 68 persoane cu dizabilități accentuate. Din numărul total de beneficiari 26 sunt țintuiți la pat și necesită o îngrijire complexă. Raportul între numărul beneficiarilor și personalul care deservește este de 8,36 (376 beneficiari: 45 lucrători sociali). În anul 2012 un lucrător social a acordat servicii de îngrijire socială la domiciliu în mediu la 2 persoane cu dizabilități. Solicitățile individuale a persoanelor cu dizabilități, reieșind din problemele și necesitățile cu care aceștia se confruntă sunt notificate și asigurate cu promptitudine și prioritate.

Tabela 4. Beneficiari ai Serviciului de Îngrijire Socială la Domiciliu în raionul Călărași

Nr.	Localitatea	Total beneficiari	Inclusiv cu dizabilități	Dizabilități din copilărie
1	Călărași	60	18	4
2	Onișcani	25	7	-
3	Păulești	9	1	1
4	Bravicea	24	4	1
5	Vălcineț	18	8	3
6	Căbăiești	8	4	-
7	Sadova	18	4	2
8	Sipoteni	24	11	3
9	Bahmut	16	5	-
10	Tuzara	12	2	-
11	Temeleuți	7	1	1
12	Hirova	13	4	2
13	Horodiște	17	1	-
14	Pîrjolteni	16	3	-
15	Săseni	9	2	1
16	Meleşeni	5	1	-
16	Rădeni	8	1	-
18	Dereneu	4	-	-

19	Țibirica	5	-	-
20	Hogînești	9	3	-
21	Pitușca	9	1	1
22	Hîrjauca	15	3	3
23	Răciula	9	1	1
24	Nișcani	4	1	-
25	Buda	8	1	1
26	Căbăiești	8	4	-
27	Vărzărești	7	2	2
	Total	376	94	27

REABILITARE BALNEOSANATORIALĂ

Conform situației din **1.03.2013** au solicitat bilete de reabilitare balneo-sanatoriale 2679 persoane respectiv în următoarele centre de reabilitare:

1. „Speranța” – 1253 solicitanți
2. „Victoria” – 668 solicitanți
3. „Codru” – 345 solicitanți
4. „Nufărul Alb” – 198 solicitanți
5. „Constructorul” – 71 solicitanți
6. „Strugurași” – 144 solicitanți

Valorificarea билетelor de reabilitare în anul 2012

1. „Victoria” – 101 persoane, inclusiv 30 vârstnici și 67 persoane cu dizabilități
2. „Speranța” – 85 persoane, inclusiv 44 vârstnici și 40 persoane cu dizabilități
3. „Codru” – 2 persoane, inclusiv 1 persoană în vârstă și 1 persoană cu dizabilități
4. „Constructorul” – 2 persoane, inclusiv 1 persoană în vârstă și 1 persoană cu dizabilități
5. „Nufărul Alb” – 1 persoană în vârstă

În total au fost repartizate - 191 bilete de tratament, inclusiv 77 vârstnici și 109 persoane cu dizabilități. Astfel, doar 7 % din numărul total al solicitanților beneficiază de reabilitare balneo-sanatorială.

Asigurarea cu MIJLOACE AJUTĂTOARE TEHNICE

Întreprinderea de Stat „Centrul Republican Experimental Protezare, Ortopedie și Reabilitare” oferă beneficiarilor articole ortopedice și mijloace de locomoție nemecanizată, precum și servicii de reabilitare a invalizilor, veteranilor de război, persoanelor cu maladii și afecțiuni ale aparatului locomotor. În întregime pe raion, la CREPOR sunt luați la evidență 587 persoane beneficiare ale serviciilor menționate, inclusiv 98 persoane au fost luate la evidență în anul 2012. Pe parcursul anului de referință au beneficiat de articole și servicii protector-ortopedice:

- încălțăminte protetică-98 persoane, comparativ cu 64 persoane în 2011
- încălțăminte specială- 51 persoane comparativ cu 63 în 2011
- încălțăminte ortopedică -356 persoane, comparativ cu 417 în anul 2011
- corsete - 16 persoane, comparativ cu 89 persoane 2011
- bandaje -10 persoane, comparativ cu 66 în 2011

Pentru a primi cărucioare sunt luați la evidență 149 beneficiar din întreg raionul,24 din care au fost luați la evidență în 2012. Din ei au fost asigurați cu cărucioare 8 persoane. La data de 01.01.2013, în întregime pe raion au rămas neasigurați cu cărucioare 16 beneficiari.

SĂNĂTATEA persoanelor cu dizabilități

Tabela 5. Maladiile specifice persoanelor cu dizabilități

Maladii	Nr. de bolnavi	Dintre care femei	Dintre care din mediul rural	Nr. de decesuri cauzate de maladii în ultimii 2 ani
Boli cardiovasculare	13458	6147	10933	1101
Tumori maligne	740	415	536	246
Boli ale aparatului digestiv	13460	5546	10048	234
Boli respiratorii	10221	5268	8533	124
Disfuncții psihice si comportamentale	2188	872	1 767	29
Boli ale sistemului osos și muscular	2872	1861	2269	-
Total	42639	20109	34086	1734

EDUCAȚIA persoanelor cu dizabilități:

Din totalul de 7471 elevi din raionul Călărași încadrați în procesul general de învățământ, 336 sunt copii cu dizabilități ce constituie 4,5% din numărul total. Odată cu implementarea conceptului de educație incluzivă în instituțiile de învățământ din raion, procesul de studii va fi centrat pe capacitățile individuale ale copiilor cu cerințe educaționale speciale și va fi optimizat prin adaptarea infrastructurii instituțiilor de învățământ și angajarea personalului suplimentar corespunzător (psihologi, logopezi, asistenți personali) .

Tabela 6. Instruirea persoanelor cu dizabilități

Nr. persoanelor cu dizabilități încadrate în procesul general de învățământ	Nr.	Din mediul rural	Femei/ fete	Cu deficiențe de auz	Cu deficiențe de vedere	Cu deficiențe locomotorii	Cu deficiențe mintale, intelectuale
Primar	31	4	6	2	11	-	6
Gimnaziu	96	53	70	2	16	14	33
Liceu	209	115	104	3	62	28	34
Total:	336	212	181	7	39	42	73
Nr. persoanelor cu dizabilități care beneficiază de instruire la domiciliu	17	14	7	7	1	9	4

Tabela 7. Instituții de învățământ din raion în care sunt încadrate persoane cu dizabilități

Nr.	Denumirea instituției	Localitatea	nr. de elevi	cu deficiențe de auz	cu deficiențe de văz	cu deficiențe locomotorii	cu deficiențe mintale
1	Ș.P. Călărași	or. Călărași	406	2	23	0	3
2	Ș.P.-Gr. Vălcineț	s. Vălcineț	177	0	1	1	0
3	Ș.P.Buda	s. Buda	60	0	0	1	1
4	Ș.P.-Gr. Păulești	s. Păulești	36	0	0	0	1
5	Ș.P.-Gr. Parcani	s. Parcani	41	0	0	2	1
6	Gimn. "IonCreangă"	or. Călărași	188	0	0	2	0
7	Gimn. Onișcani	s. Onișcani	143	2	7	4	3
8	Gimn. Căbăiești	s. Căbăiești	130	0	3	0	0
9	Gimn. Meleşeni	s. Meleşeni	116	0	0	0	2
10	Gimn. Nișcani	s. Nișcani	124	0	1	3	6
11	Gimn. Peticeni	s. Peticeni	129	0	0	0	3
12	Gimn. Pîrjolteni	s. Pîrjolteni	183	0	3	2	3
13	Gimn. Tuzara	s. Tuzara	167	0	0	0	4
14	Gimn. Bahmut	s. Bahmut	205	0	6	2	2
15	Gimn. Haginești	s. Haginești	171	0	4	0	2
16	Gimn. Temeleuți	s. Temeleuți	142	0	0	1	0

17	Gimn. Hirova	s. Hirova	157	0	0	0	0	2
18	Gimn. Sadova	s. Sadova	188	0	0	0	0	3
19	Gimn. Răciula	s. Răciula	222	1	5	3	3	2
20	Gimn. Rădeni	s. Rădeni	115	0	3	1	1	1
21	L.T. Hîrjauca	s. Hîrjauca	282	0	5	1	1	2
22	L.T. "M. Sadoveanu"	or. Călărași	456	0	0	0	0	0
23	L.T. "V. Alecsandri"	or. Călărași	632	0	23	1	1	7
24	L.T. "M. Eminescu"	s. Sipoteni	739	1	0	4	4	11
25	L.T. "Ștefancei Mare"	s. Bravicea	393	0	5	1	1	3
	L.T. Horodiște	s. Horodiște	348	0	3	3	3	3
26	L.T. Dereneu	s. Dereneu	143	0	0	0	0	0
27	L.T. Săseni	s. Săseni	321	0	4	1	1	1
28	L.T. "Gr. Vieru"	s. Vălcineț	268	1	7	3	3	1
29	L.T. Pitușca	s. Pitușca	435	1	1	2	2	3
30	L.T. Țibirica	s. Țibirica	354	0	17	1	1	3
	Total		7471	8	121	39	39	73

ÎNCADRAREA ÎN CÂMPUL MUNCII a persoanelor cu dizabilități

Potrivit evidenței Agenției Teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă din raionul Călărași, actualmente sunt angajate oficial 3 persoane cu dizabilități, dintre care 2 sunt femei. Unul dintre angajați este din mediul rural și tot unul din cei trei este angajat de către o instituție privată, ceilalți doi fiind angajați ai instituțiilor publice.

Membrii GLP însă au invocat în cadrul seminarului de planificare strategică existența unui număr mai mare de persoane cu dizabilități angajate în câmpul muncii. Dar pentru acestea sunt angajate în mare parte neoficial este dificil de estimat cifra reală.

La moment, la ATOFM Călărași sunt înregistrate ca șomeri 4 persoane.

ACCESUL persoanelor cu dizabilități ÎN INSTITUȚII ȘI SPAȚII PUBLICE

În vederea realizării prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 166 din 09.07.2010, inspectoratul de stat în construcții nu eliberează concluzii pozitive la darea în exploatarea a obiectelor de menire social-culturală, dacă la intrarea în edificii construite sau renovate nu este asigurat accesul liber pentru persoanele cu dizabilități locomotorii. În raionul Călărași, accesul persoanelor cu dizabilități este asigurat doar în câteva instituții precum: Consiliul Raional, Primăria orașului Călărași, Centrul Medicilor de Familie din orașul Călărași, Spitalul Raional, Centrul Comercial „Moldtelecom”, și alte instituții în mare parte din orașul Călărași. Totuși accesul limitat al persoanelor cu dizabilități în instituții și spații publice este o problemă în toate localitățile din raion.

SENSIBILIZAREA OPINIEI PUBLICE și ACCESUL LA INFORMAȚIE

Cetățenii raionului Călărași sunt informați prin intermediul mass-mediei regionale:

- Ziarului regional „Expresul”, în care se publică periodic articole din domeniul social
- Postului de radio „Vocea Basarabiei”, (corespondent netitular Tudor Josanu), unde săptămânal sunt reflectate și discutate problemele, provocările din domeniul asistenței sociale.

De asemenea în orașul Călărași sunt instalate în locuri publice panouri informative, se editează și se distribuie la nivel local pliante informative, se desfășoară seminare informative în primării și instituții de învățământ precum și se dezbate diferite subiecte de interes comun în cadrul grupului consultativ, „Clubul Muncii”.

Raionul Călărași are acces la mass-media națională fiind difuzate toate posturile TV cu acoperire națională. Cu toate acestea, persoanele cu deficiență de vedere, auz, cele din familii vulnerabile nu au asigurat accesul deplin la informație, mijloacele existente de informare nefiind adaptate necesităților acestora precum și în multe familii defavorizate lipsesc efectiv mijloacele de difuzare, recepționare a informației.

Ca efect a insuficienței și accesului limitat la informare, persoanele cu dizabilități, deși dețin dreptul de a fi informați și de a participa activ la viața comunității, deseori nu cunosc și nu revendică acest drept. În rezultat, persoanele cu dizabilități din raionul Călărași sunt marginalizate și supuse stereotipurilor care împiedică participarea lor la procese decizionale și la viața comunității în general.

1.2 ANALIZA SWOT: Puncte Tari, Punctelor Slabe, Oportunități și Pericole

Analiza SWOT reflectă caracteristicile mediului intern (Puncte Tari și Puncte Slabe) și ale mediului extern (Oportunități și Pericole) care avantajează sau stagnează procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din raionul Călărași.

Mediul intern reprezintă limitele geografice, administrative, instituțiile, factorii decizie și actorii comunitari din raionul Călărași.

Iar mediul extern reprezintă factorii de decizie și influență din afara raionului Călărași care pot fi de natură socială, economică sau politică și care fie susțin procesul de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități sau împiedică și implică anumite riscuri ce nu pot fi influențate singular de factorii interni, dar care trebuie luate în considerație pentru a preveni impactul lor la nivel local.

Analiza Mediului Intern

Puncte Tari:

- Aplicarea cadrului legal în domeniul persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași;
- Strategia raională privind sistemul integrat de servicii sociale pentru perioada 2010-2015 este în proces de implementare;
- Servicii de incluziune socială create și funcționale: Locuința protejată; Serviciul Îngrijiri Sociale la Domiciliu, Azilul pentru Persoane Vârstnice și Persoane cu Dizabilități, Centrul de zi „Dorința”, Centrul de Integrare Socială „Alternativa Epitrop”;
- DASPF are experiență de 8 ani în domeniul dezvoltării serviciilor de incluziune socială;
- DASPF și serviciile comunitare dețin personal calificat;
- În vederea implementării acțiunilor sociale este evidentă colaborare intersectorială și încurajarea noilor inițiative de către factorii de decizie la nivel de raion;
- Sunt în proces de creare și dezvoltare centrele de resurse pentru incluziunea socială a copiilor cu cerințe educaționale speciale;
- Există practici pozitive de preluare și replicare a modelului de servicii din cadrul Centrului de zi „Dorința”;
- Bugetul raional deține resurse financiare dedicate acțiunilor de incluziune socială;
- Societatea civilă se implică activ în activități de incluziune socială prin intermediul voluntarilor Centrului de zi „Dorința”(10) și ai Colegiului Pedagogic (studenți la specialitatea asistență socială).

Puncte Slabe:

- Mentalitate depășită, atitudine discriminatorie cu referire la drepturile și statutul social al persoanelor cu dizabilități;
- Nu se efectuează intervenția timpurie pentru depistarea și evaluarea necesităților persoanelor cu dizabilități;
- Insuficiența resurselor financiare dedicate acțiunilor de incluziune socială;
- Insuficiența serviciilor de asistență socială, inclusiv a resurselor umane calificate;
- Fluctuația cadrelor în instituțiile de profil;

- Motivația slabă a APL de nivelul I și II de a dezvolta servicii sociale incluzive;
- Instituționalizarea persoanelor cu dizabilități;
- Lipsesc instrumente de monitorizare privind implementarea politicilor sociale la nivel local;
- Modul nesănătos de viață al cetățenilor care poate cauza dizabilitatea;
- Insuficiența locurilor de muncă racordate capacităților și necesităților persoanelor cu dizabilități;
- Accesul limitat al persoanelor cu dizabilități în instituții și locuri publice;
- Insuficiența utilajului, echipamentului necesar pentru a asigura accesibilitatea persoanelor cu dizabilități.

Analiza Mediului Extern

Oportunități:

- Cadrul legal racordat la cel internațional prin aderarea Moldovei la Convenția ONU și alte acte legislative, convenții, ce fac referință la incluziune socială;
- Suport financiar obținut prin intermediul granturilor, proiectelor implementate la nivel de raion: FISM, Keystone Moldova;
- Suport metodic și material din partea Organizațiilor internaționale (de ex: baza materială a centrului de zi „Dorința”;
- Schimb de experiență în domeniu cu instituții, organizații din exterior (Croatia, Anglia, Suedia, Elveția);
- Schimb de experiență cu instituții similare la nivel local, regional, național (Ungheni, Fălești, Cahul);
- Formarea și dezvoltarea continuă a cadrelor din asistență socială;
- Elaborarea politicilor de colaborare transfrontalieră, intersectorială, responsabilizarea structurilor de diferit nivel;
- Încurajarea, susținerea creării serviciilor de alternativă;
- Existența sistemului de protecție socială de care beneficiază persoanele cu dizabilități;
- Existența tehnologiilor avansate ce pot fi utilizate pentru abilitarea social-economică a persoanelor cu dizabilități;
- Instituirea avocatului parlamentar pentru protejarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Pericole, riscuri:

- Instabilitate politică și economică în țară;
- Condiții generale de infrastructură incompatibile cu necesitățile persoanelor cu dizabilități;
- Mediatizarea insuficientă a necesităților persoanelor cu dizabilități;
- Tratatamentul inadecvat, marginalizarea persoanelor cu dizabilități;
- Instruirea, informarea insuficientă a cetățenilor cu referire la esența unei comunități inclusive, adaptabile nevoilor specifice și diferențelor;
- Instruirea, ghidarea insuficientă a părinților privind educația și conviețuirea cu persoane cu dizabilități;
- Promovarea insuficientă a ajutorului reciproc, a într-ajutorării;
- Condiții inadecvate pentru angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități;
- Sistemul birocrat de-motivează implicarea agenților economici, instituțiilor publice în crearea oportunităților de angajare pentru persoane cu dizabilități;
- Calamitățile naturale, epidemiile, conflictele armate.

Partea II: **Strategia de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași**

Strategia a fost elaborată în cadrul seminarului de planificare strategică organizat în perioada 18-21 martie 2013, la care a participat GLP.

Scopul seminarului de planificare strategică a fost elaborarea proiectului strategiei de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități prin prisma Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități pentru perioada 2013 - 2018.

Obiectivele seminarului de planificare strategică:

- De a forma abilități participanților în metodele de planificare strategică.
- De a analiza situația persoanelor cu dizabilități din regiune/raion.
- De a evalua resursele umane și financiare necesare și disponibile pentru îmbunătățirea situației persoanelor cu dizabilități din raion/regiune.
- De a defini viziunile, obstacolele și obiectivele strategice în vederea elaborării unui plan concret de acțiuni pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

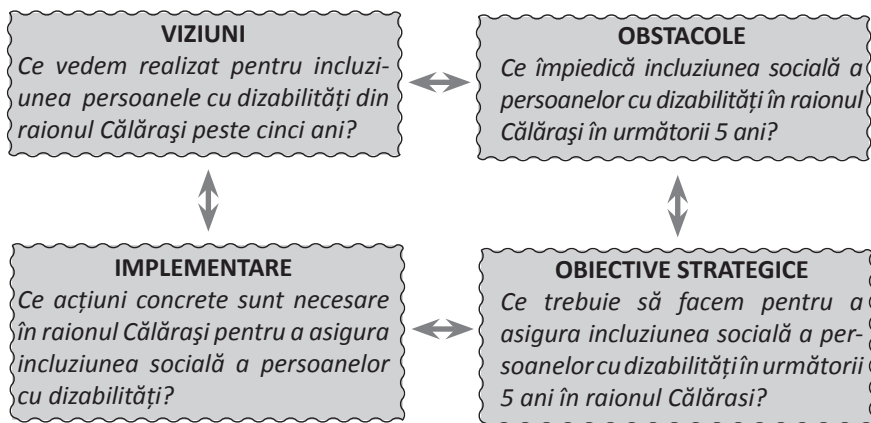
Planificarea strategică este o metodă complexă, care are la bază metoda fundamentală de seminar și include un ciclu de sesiuni: **Viziuni, Contradicții, Obiective Strategice și Implementare.**

Întrebarea centrală a seminarului care a ghidat participanții în generarea ideilor a fost:

„Cum vom contribui la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în următorii 5 ani în raionul Călărași?”

Schema seminarului de planificare strategică:

2.1 VIZIUNI: Ce vedem realizat pentru incluziunea persoanele cu dizabilități din raionul Călărași peste cinci ani?

1. Servicii sociale incluzive dezvoltate	2. Protecția juridică și securitatea persoanelor cu dizabilități asigurată	3. Persoanele cu dizabilități participă la viața comunității
<ul style="list-style-type: none"> • Un centru comunitar la nivel raional creat, cu servicii incluzive, adaptate • Serviciul de asistență personală implementat • Serviciul echipei mobile este creat și funcțional • Un centru de instruire vocațională creat • Centre de prestare a serviciilor sociale incluzive create în comunitățile rurale • Serviciul „Casa Comunitară” este creat și dezvoltat • Asistență psiho-pedagogică oferită copiilor cu CES • Echipe multidisciplinare funcționale 	<ul style="list-style-type: none"> • Servicii de protecție juridică alternative create și ușor accesibile • Drepturile persoanelor cu dizabilități sunt luate în considerare de către asistenți personali • Centru de consiliere, asistență juridică creat, funcțional • Securitatea persoanelor cu dizabilități este asigurată (de ex. camere video) 	<ul style="list-style-type: none"> • Persoanele cu dizabilități participă la viața culturală și politică a comunității • 100 % participare la alegeri a persoanelor cu dizabilități • Toți copiii cu dizabilități sunt încadrați în procesul de învățământ • Talentele persoanelor cu dizabilități sunt descoperite și promovate • Persoanele cu dizabilități dețin funcții și roluri importante în procese decizionale (primari, consilieri) • Persoanele cu dizabilități sunt implicate în lucrări publice de salubritate, îngrijire a mediului ambient în comunitate

<ul style="list-style-type: none"> • Servicii medicale și de reabilitare adaptate • Serviciul asistență medicală mobilă creat; • Tratamente balnear asigurate persoanelor cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Persoanelor cu dizabilități participă la toate procedurile juridice aferente protejării drepturilor fundamentale ale omului și prevederilor Constituției RM 	<ul style="list-style-type: none"> • Ateliere de creație și divertisment compatibile și adaptate intereselor și capacitățile persoanelor cu dizabilități
1. Infrastructură social-economică adaptată	2. Persoanele cu dizabilități abilitate economic	3. Libera exprimare și accesul la informație a persoanelor cu dizabilități asigurate
<ul style="list-style-type: none"> • Edificii publice și private adaptate pentru a fi accesibile tuturor • Străzi asfaltate și dotate cu trotuar și rampe de acces • Infrastructură sportivă adaptată (de ex. saună, bazin accesibile pentru toți) • Acces la transportul public asigurat tuturor 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de antreprenariat social realizate în cadrul structurilor publice și neguvernamentale • Întreprinderi locale, fabrici adaptate pentru angajarea persoanelor cu dizabilități • Piață de tip „Car boot” creată în administrarea și funcționarea căreia sunt implicate persoane cu dizabilități • Agenții economici sunt încurajați și motivați să angajeze persoane cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitățile de incluziune socială precum și problemele, limitele ce influențează incluziunea socială sunt mediatizate, monitorizate • Strategiile locale de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități sunt monitorizate, actualizate în mod participativ
1. Societate indiferentă și intolerantă	2. Servicii sociale și medicale, de reabilitare slab-dezvoltate	3. Acces limitat la informare și exprimare
<ul style="list-style-type: none"> • Atitudine inadecvată și iresponsabilă față de persoanele cu dizabilități • Educația incorectă în familie referitor la incluziune • Nivel scăzut de conștientizare a problemelor persoanelor cu dizabilități • Discriminarea persoanelor cu dizabilități în programele de instruire • Dominarea stereotipurilor sociale (milă, tratament inferior) 	<ul style="list-style-type: none"> • Număr redus de servicii sociale în comunitate • Oportunități reduse pentru tratament balneo-sanatorial • Diagnosticarea întârziată și intervenția timpurie inefficientă • Tratamente inefficiente și costuri majore la medicamente și aparatură specială • Servicii publice oferite în format inaccesibil 	<ul style="list-style-type: none"> • Mijloace de informare slab-dezvoltate, insuficiente și greu accesibile • Informații insuficiente despre persoanele cu dizabilități • Acces limitat la informația din domeniul social • Cunoașterea vagă a necesităților persoanelor cu dizabilități • Mijloacele mass-media nu reflectă insuficient și adecvat situația persoanelor cu dizabilități

<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de cultura al cetățenilor (valori, percepții eronate) • Incluziunea școlară limitată a persoanelor cu dizabilități • Număr mic de voluntari implicați în activități de incluziune și acțiuni de voluntariat insuficiente 		
1. Evaluarea inadecvată a situației și problemelor persoanelor cu dizabilități	2. Insuficiența surselor financiare	3. Infrastructura slab-dezvoltată
<ul style="list-style-type: none"> • Instrumente de monitorizare nedezvoltate • Nerespectarea cerințelor în scrierea și implementarea a proiectelor de incluziune • Lipsa unei baze de date statistice integrate în raion cu referire la situația persoanelor cu dizabilități • Etapele de intervenție sunt birocratizate și tergiversate • Identificarea întârziată a problemelor persoanelor cu dizabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Surse insuficiente în crearea și dezvoltarea serviciilor incluzive • Mijloace financiare gestionate inadecvat • Normative pentru cadrele didactice de sprijin inadecvate 	<ul style="list-style-type: none"> • Accesul fizic limitat în instituții și transport public • Libera circulație limitată în interiorul țării • Infrastructura drumurilor este deplorabilă
1. Mecanism de implicare a persoanelor cu dizabilități a persoanelor cu dizabilități în viața socio-economică defectuos		
<ul style="list-style-type: none"> • Bariere de angajare în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități • Oferta de muncă nu corespunde capacităților individuale • Agenții economici nu sunt motivați să angajeze persoane cu dizabilități • Parteneriate APL-societate civilă slab dezvoltat • Participarea slabă a persoanelor cu dizabilități la viața politică • Securitatea persoanelor cu dizabilități este scăzută • Sistemul judiciar este rigid • Lipsa juriștilor în cadrul direcției Asistență Socială care să apere drepturile persoanelor cu dizabilități/vulnerabile • Personalul din domeniul asistenței sociale slab instruit cu referire la incluziune socială 		

2.2 OBSTACOLE. Ce împiedică incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași în următorii 5 ani?

2.3 OBIECTIVE STRATEGICE. Ce trebuie să facem pentru a asigura incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități în următorii 5 ani în raionul Călărași?

Obiectiv strategic I: Dezvoltarea serviciilor sociale inclusive în raionul Călărași	
Obiectiv specific 1.1: Crearea, extinderea și dezvoltarea serviciilor comunitare inclusive	Obiectiv specific 1.2: Asigurarea modului sănătos de viață pentru prevenirea dizabilității și protejarea sănătății persoanelor cu dizabilități
1.1.1. Crearea serviciului social "Asistentă personală" (290 beneficiari)	1.1.1 Instruirea persoanelor cu dizabilități în deprinderi de viață (în cadrul Centrului de zi „Dorința” și alte instituții comunitare)
1.1.2. Crearea Serviciului de „Asistentă Psiho-Pedagogică” în cadrul Direcției de Învățământ	1.1.2 Organizarea campaniilor sociale pentru promovarea consumului de fructe și legume de către copii (cu implicarea Agenților Economici locali)
1.1.3. Crearea Serviciilor „Echipă Mobilă” și „Casă Comunitară” în cadrul DASPF	1.1.3 Promovarea modului sănătos de viață în cadrul Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor
1.1.4. Aprobarea și implementarea Planului de acțiuni pentru dezvoltarea serviciului de intervenție timpurie	1.1.4 Crearea serviciului de reabilitare pentru victimele violenței domestice
1.1.5. Extinderea și dezvoltarea serviciilor de abilitare și reabilitare a copiilor cu dizabilități 0-7 ani în cadrul AO „Dorința”	1.1.5 Crearea serviciului de prevenire a violenței în familie pe lângă biserici și organizații creștine
1.1.6. Extinderea serviciile existente de :APP, Casă tip familial, Locuință Protejată	1.1.6 Crearea serviciului de găzduire temporară a victimelor violenței domestice
1.1.7. Crearea și dotarea centrelor de resurse în 5 instituții de învățământ	

1.1.8. Diversificarea serviciilor Centrului de integrare socială „Alternativa-Epitrop” prin crearea serviciului de asistență juridică gratuită	
1.1.9. Crearea serviciului de asistență juridică în cadrul DASPF	

Obiectiv strategic II:	
Participarea persoanelor cu dizabilități la viața social-economică prin angajarea în câmpul muncii, implicarea în activități culturale și de divertisment	
Obiectiv specific 2.1:	Obiectiv specific 2.2:
Încadrarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități	Organizarea eficientă a timpului liber pentru persoanele cu dizabilități
1.1.1 Motivarea agenților economici pentru angajarea persoanelor cu dizabilități prin scutirea de anumite impozite și taxe	2.2.1 Organizarea odihnei de vară pentru copiii cu dizabilități
1.1.2 Antrenarea persoanelor cu dizabilități în lucrări publice (de amenajare a spațiului public, de salubritate)	2.2.2 Dezvoltarea și susținerea activității centrului „Vârsta de aur”
1.1.3 Crearea unei întreprinderi manufacturiere adaptate	2.2.3 Crearea și dezvoltarea Clubului femeilor și fetelor (inclusiv a celor cu dizabilități)
1.1.4 Organizarea expozițiilor cu vânzare a obiectelor hand made create de persoane cu dizabilități (în cadrul expozițiilor și evenimentelor ordinare)	
Obiectiv specific 2.3:	
Implicarea persoanelor cu dizabilități în activități de luare a deciziilor	
2.3.1 Participarea persoanelor cu dizabilități în toate activitățile care vizează problemele și necesitățile lor	
2.3.2 Asigurarea 100 % a participării persoanelor cu dizabilități la alegeri	
2.3.3 Înrolarea persoanelor cu dizabilități în activități de voluntariat	
2.3.4 Încurajarea persoanelor cu dizabilități de a pleda pentru funcții de conducere și control	

Obiectiv strategic III: Adaptarea și dezvoltarea infrastructurii social-economice	
Obiectiv specific 3.1: Adaptarea infrastructurii social-economice pentru asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități la servicii comunitare și spații publice	Obiectiv specific 3.2: Dezvoltarea bazei tehnico-materiale a prestatorilor de servicii sociale
<p>1.1.1 Instalarea, restructurarea pantelor de acces în toate instituțiile din raion respectând normele în vigoare</p> <p>1.1.2 Remodelarea spațiilor și serviciilor publice din punct de vedere a designului intern și extern pentru a fi accesibile tuturor</p> <p>1.1.3 Dotarea Agenției Teritoriale pentru Ocuparea Forței de Muncă cu echipament, mobilier și utilaj necesar pentru deservirea adecvată a persoanelor cu dizabilități</p> <p>1.1.4 Adaptarea WC-lor în instituțiile publice pentru persoanele cu dizabilități motorii</p> <p>1.1.5 Amenajarea unei parcări adaptate pentru persoanele cu dizabilități locomotorii la Centrul Medicilor de Familie Călărași</p>	<p>1.1.1 Dotarea cu mijloace de transport a lucrătorilor social pentru prestarea serviciilor de asistență la domiciliu precum și a altor servicii sociale</p> <p>1.1.2 Planificarea resurselor financiare disponibile pentru dezvoltarea infrastructurii, bazei tehnico-materiale în instituții de învățământ și social-culturale în vederea asigurării accesului persoanelor cu dizabilități</p>
Obiectiv specific 3.3: Diversificarea surselor financiare pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități	
<p>1.1.1 Antrenarea voluntarilor din cadrul ONG „Epitrop” la desfășurarea acțiunilor de colectare de fonduri și activități de informare a populației</p> <p>1.1.2 Organizarea campaniilor de colectare de fonduri prin intermediul activităților de sensibilizare, culturale și de divertisment</p>	

Obiectiv strategic IV: Consolidarea capacităților de prestare a serviciilor inclusive și sensibilizarea opiniei publice	
Obiectiv specific 4.1: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor de informare și documentare	Obiectiv specific 4.2: Dezvoltarea resurselor umane
1.1.1 Crearea centrului unic de resurse și informare	1.1.1 Crearea și instruirea echipelor de voluntari
1.1.2 Crearea serviciilor de informare în format accesibil pentru persoanele cu dizabilități	1.1.2 Instruirea anuală a echipelor multidisciplinare și asistenților sociali comunitari
1.1.1 Crearea unei baze de date integrate în domeniul asistenței sociale	1.1.3 Promovarea și replicarea practicilor eficiente, modelelor de succes în lucru cu persoanele cu dizabilități
1.1.2 Elaborarea unui Ghid pentru îngrijirea și interacționarea cu persoanele cu dizabilități	1.1.4 Antrenarea comunității ortodoxe ONG „ATECO” în incluziunea persoanelor cu dizabilități
1.1.3 Sensibilizarea comunității, prin intermediul mas-media locală și națională, privind problemele și necesitățile persoanelor cu dizabilități	
1.1.4 Elaborarea suportului informațional pentru membrii familiilor persoanelor cu dizabilități	
1.1.5 Crearea Ghișeelor de audiență și informare în instituțiile publice pentru a facilita deservirea persoanelor cu deficiențe locomotorii	

PLANUL DE ACȚIUNI
PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ
A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI PRIN PRISMA CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE
PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL CĂLĂRAȘI (2013–2018)

TABEL 1. Obiectivul strategic I. Dezvoltarea serviciilor sociale incluzive

TABEL 1.1 Obiectiv specific I.1 Crearea, extinderea și dezvoltarea serviciilor comunitare incluzive

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Crearea și dezvoltarea serviciului social „Asistență personală”	150 beneficiari	DASPF	APL	2013 - 2018	2013 - 2018	2862,0	2862,0		
2.	Crearea și dezvoltarea serviciului „Echipă mobilă”	500 persoane asistate	DASPF	APL, CMF, OMF	2014-2018	2014-2018	500,0		200,0	300,0
3.	Crearea și dezvoltarea serviciului asistență psihopedagogică	500 cazuri examinate	CR	DASPF, DI	2013	2013	633,9		633,9	
4.	Aprobarea și implementarea planului de acțiuni de intervenție timpurie	3800 copii beneficiari	Direcția de învățământ	DASPF, CMF, CS	2013-2014	2013				

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Extinderea serviciilor de abilitare și reabilitare a copiilor cu dizabilități 0-7 ani	60 copii/an beneficiari anual	AO „Dorința”	CR, CMF, DASPF, Dî, SAPP	2013-2018	2013-2018	4000,0		600,0	3400,0
6.	Promovarea și dezvoltarea serviciilor alternative instituționalizării:									
6.1	Asistență Parentală Profesională	15	DASPF	APL, Dî	2013-2016	2014	680,0		680,0	
6.2	Casa de Copii de Tip Familial	5	DASPF	APL	2014-2016	2015	100,0		100,0	
6.3	Locuință Protejată	2 servicii create	DASPF	APL, Keystone Moldova	2014-2015	2015	2600,0			2600,0
6.4	Casă Comunitară	1 serviciu creat	DASPF	APL, Keystone Moldova	2016	2016	1300,0			1300,0
7.	Crearea centrelor de resurse adaptate în instituții de învățământ și dotarea lor cu utilaj, mobilier și echipament necesar	6 centre create, adaptate	Dî	APL, AO „Dorința”	2013-2014	2013-2014	883,7		883,7	
8.	Crearea serviciului de Asistență Juridică în cadrul DASPF	1 serviciu creat 2500 persoane asistate	DASPF	CR, Direcția finanțelor Biroul de Avocați de Stat	2014-2018	2014-	270,0		270,0	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Sensibilizarea comunităților bisericești în prevenirea și combaterea violenței do-mestice	30 de familii și persoane asis-tate	DASPF	APL, Po-lițiști de sector, co-munități religioase	2014-2018					
10.	Crearea serviciului de re-abilitare psiho-medicală și socială a victimelor violenței domestice	100 beneficiari asistați	Centrul „Alter-nativa Epiritrop”	APL, CMF, CSP, mass-me-dia locală și națio-nală	2014-2018					
11.	Crearea serviciului pentru victime ale violenței și traficului de ființe umane în cadrul Centrului „Dăinuire”, com. Hirjauca	8 locuri dis-ponibile / Nr. ordonanțelor de protecție Nr. de solicitări Perioada de găzduire	DASPF, Primăria com. Hirjauca	Inspecto-ratul de Poliție, ONG „Dăinu-ire” com. Hirjauca,	2014	2014	800,0	800,0		
12.	Organizarea activităților de instruire a copiilor și tinerilor cu dizabilități în formarea deprinderilor de viață	Nr. de activități de instruire organizate Nr. de partici-panți	ONG „Înger” AO „Do-rința”	DASPF, DI, CMSS	2013-2018	2013-2018	400,0			400,0

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
13.	Crearea și dezvoltarea serviciului „Telefonul copilului”	Linia telefonică funcțională/ „Telefonul copilului” Nr. apelurilor preluate Nr. copiilor asistați	DASPF	Consiliul raional IP “Alternativa – Epi-trop”	2013-2018	2013-2018	150,0		150,0	
14.	Extinderea și dezvoltarea serviciului „Sprijin familial”	Nr. familiilor în care s-a prevenit separarea copiilor	DASPF	APL, Direcția Finanțe, Direcția de Învățământ	2013-2018	2013-2018	500,0		500,0	
15.	Crearea și menținerea Centruului de Resurse în s. Bravicea (servicii accesibile pentru toate persoanele)	Centru de Resurse creat/ Nr. beneficiarilor (inclusiv cu dizabilități)	DASPF, APL	Instituții sociale locale, CR	2013-2014	2013-2018	20,0 (pentru creare)		8,0	12,0 Fundația Soros

TABEL 1.2 Obiectiv specific I.2 Promovarea modului sănătos de viață

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Informarea cetățenilor privind activitatea centrelor de promovarea a modului sănătos de viață a persoanelor cu dizabilități	236 persoane informate/ Nr. sesiunilor de informare individuale și de grup	IMSP CMF, CS, OMF, CSP	CR, DASPF, Direcția de Învățământ, APL, SAPP	mai-iunie 2013					
2.	Organizarea sesiunilor de instruire și consilieri la diferite subiecte în scopul prevenirii dizabilității și protejării sănătății persoanelor cu dizabilități	292 participanți în total (aceiași pacienți nr. cărora ar putea varia anual în dependență de decesul/retragerea unora sau identificarea noilor)	IMSP CMF, CS, OMF	ONG „Vita Longa” DASPF, CSP, Spitalul Raional, Mass-media	2013 – 2018					
3.	Implicarea persoanelor cu dizabilități în acțiuni de promovare a modului sănătos de viață	3 persoane implicate /	IMSP CMF	ONG „Dorința” Centrul „Vita Longa”, DASPF						

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (18-21 martie, 2013):

1. Mihai Cotelea, Șef DASPF; **2. Aglaia Gurschi**, responsabil pentru Serviciul Protecția Persoanelor cu Dizabilități în cadrul DASPF; **3. Rodica Stratan**, director AO „Dorința”; **4. Vasile Gîlcă**, specialist în cadrul DASPF.

TABEL 2. Obiectivul strategic II. Participarea la viața social-economică a persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/ Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat/ BAS	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Organizarea odihnei de vară pentru copiii cu dizabilități în perioada sezonului estival	100 de copii beneficiari	DASPF	Dî Călărași	2013-2018 (lunie-august)	2013-2017	200,0	200,0		
2.	Integrarea persoanelor cu dizabilități de gen feminin în cadrul clubului femeilor	30 de membri permanenți ai clubului; activitățile organizate în cadrul clubului/ Nr. total al participantelor la activitățile clubului	Biblioteca Publică Raională, Direcția de cultură	DASPF, ATOFM	2014	2014	6,0		6,0	Organizația "UN Woman"

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.	Adoptarea deciziilor Consiliilor Locale în vederea facilitării angajării în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități prin scutirea parțială de taxe locale a agenților economici	Nr. deciziilor adoptate la nivel local Nr. agenților economici care au angajat persoane cu dizabilități Nr. persoanelor cu dizabilități angajate	APL	AТОFM	Trim. IV, 2013					
4.	Antrenarea persoanelor cu dizabilități în lucrări publice, acțiuni de salubritate remunerate	Nr. locurilor de muncă create	AOFM,	DASPF, APL,	2013-2018 Anual, sezonier					
5.	Dezvoltarea serviciilor incluzive persoanelor cu dizabilități în activități de pregătire și orientare profesională, antrenoriat social, activități culturale-artistice	In cadrul centrelor comunitare multifuncționale 20 beneficiari / Activitățile organizate în cadrul centrelor Nr. persoanelor cu dizabilități implicate	AТОFM, Centrul multifuncțional „Alternativa-Epitrop,,	DASPF, CR	2014	2014-2018				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.	Reorganizarea Colegiului Pedagogic Călărași/Scolii Profesionale Călărași în instituție vocațională	Instituții de învățământ reorganizate Nr. de elevi cu dizabilități	CR	DÎ, ATOFM	2015	2015-2018			
7.	Încurajarea participării la alegeri a persoanelor cu dizabilități	Nr. persoanelor cu dizabilități participante la alegeri, procese decizionale	APL	ONG-le locale	2013-2018				
8.	Organizarea târgurilor locurilor de muncă	6 târguri organizate	ATOFM	Agenți economici	2013-2018				
9.	Organizarea activităților culturale-sportive	15 activități culturale-sportive	Direcția Culturală, Serviciu pentru atragerea investițiilor si sport	Instituțiile culturale-sportive din raion, ONG-le locale, CR, DI	2013-2018	2013-2018	75,0	75,0	

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (18-21 martie, 2013):

- Galina Enachi**, Specialist ATOFM;
- Tudor Stegaru**, Șeful Serviciului Îngrijiri sociale la domiciliu în cadrul DASPF;
- Ion Negru**, director Centrul de integrare socială ,, Alternativa – Epitrop,,;
- Ludmila Slinsarencu**, specialist în cadrul DASPF.

TABEL 3. Obiectivul strategic III. Adaptarea și dezvoltarea infrastructurii sociale

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare/ de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi, Surse proprii
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Instalarea, renovarea și amenajarea pantelor de acces în toate instituțiile publice din raion conform legislației în vigoare	135	GP, APL	Consiliul Raional (Secția Construcții)	2013-2018	2013-2018	2700,0			2700,0
2.	Crearea și amenajarea ghișeelor pentru deservirea persoanelor cu dizabilități (Consiliul Raional, Oficiul Poștăle, Primăria or. Călărași)	5 ghișee create	GP, Administrația instituțiilor publice	Consiliul Raional (Secția Construcții), DASP	2013-2016	2013-2016	50,0			50,0
3.	Adaptarea vechurilor în instituțiile publice pentru persoanele cu dizabilități locomotorii (Instituțiile de învățământ, Centrele de Sănătate Publică, Primării)	42 veceuri adaptate	Managerii instituțiilor publice	Secția de Construcție a Consiliului Raional, DASP	2013-2018	2013-2018	1200,0		100,0	1100,0 FISM

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
4.	Amenajarea și dotarea cu echipament a unei săli în cadrul ATOFM pentru a oferi acces la informație și consultare pentru persoanele cu dizabilități.	1 sală amenajată, echipată, adaptată necesităților persoanelor cu dizabilități	ATOFM	Primăria or. Călărași, DASP	2014-2015	2014-2015	50,0	40,0		10,0
5.	Dotarea cu mijloace de transport a asistenților și lucrătorilor sociali pentru deservirea persoanelor cu dizabilități la domiciliu	1 mașină procurată în cadrul DASP	DASP	Consiliul Raional	2013	2013	200,0		200,0	
6.	Reparația și amenajarea infrastructurii drumurilor în localitățile:	6 porțiuni de drum reparate / nr. km. De drum reparat	Consiliul Raional, APL							FISM
6.1	- Nișcani		APL		2013-2014	2013-2014	350,0	350,0		
6.2	- Meleşeni		APL		2013-2014	2013-2014	150,0	150,0		
6.3	- Hoginești		APL		2013-2014	2013-2014	380,0	380,0		
6.4	- Buda		APL		2013-2014	2013-2014	250,0	250,0		

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.5	- Hirova		APL		2013-2014	2013-2014	400,0	400,0		
6.6	- Țibirica		APL		2013-2014	2013-2014	400,0	400,0		
7.	Construcția porțiunii de drum cartierul „Bojole” spre cen-trul „M. Viteazu”	nr. km. de drum construit	Primăria or. Călărași	Consiliul Raional	2013-2014	2013-2014	700,0	250,0	450,0	
8.	Construcția și amenajarea Complexului sportiv din s. Vălcineț	Complexul sportiv din s. Vălcineț construit / Nr. beneficia-rilor	Consiliul Raional	ADR Centru APL	2013-2014	2013-2014	4274,0	300,0		3974,0 FISM, ADR Centru
9.	Reparația și asigurarea accesibilității în instituțiile de învățământ: Liceul „Vasile Alexandri”, Liceul „Mihai Sadoveanu”(or. Călărași)	2 licee repara-tate și adaptate	Consiliul Raional	Administra-ția Liceelor	2013-2015	2013-2015	5000,0		200,0	4800,0 Fondul pentru Eficien-ță Energetică
10	Diversificarea sur-selor de finanțare a activităților de incluziune socială a persoanelor cu diza-bilități									

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
10.1.	Organizarea târgurilor de caritate	10	DASPF, Instituțiile sociale	Direcția Cultură, Direcția Învățământ	2013-2018	2013-2018	20,0			
10.2	Instalarea cutiilor de colectare de fonduri în instituții și spații publice	35 cutii instalate Volumul donațiilor colectate	APL	Direcția Cultură, Direcția Învățământ, Bisericile și organizațiile religioase, ONG-le locale	2013-2018					
10.3	Crearea unui cont bancar cu destinație specială pentru activități de incluziune a persoanelor cu dizabilități	Cont bancar creat, Volumul fondurilor colectate și utilizate	Direcția Finanțe a CR, DASPF		2013					
10.4	Stabilirea parteneriatelor cu agenții economici locali	350 de scrisori emise Volumul donațiilor oferite	APL		2013-2018					

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (18-21 martie, 2013):

1. Vasile Timofte, vice-președinte al raionului Călărași; **2. Constantin Popa**, primar, s. Bravicea; **3. Gheorghe Stratan**, primar, s. Nișcani; **4. Elena Ciubotaru**, Director al Azilului pentru persoane vârstnice și cu dizabilități din or. Călărași; **5. Iurie Bobeico**, Șef Direcția Generală Finanțe.

TABEL 4. Obiectivul strategic IV. Consolidarea capacităților de prestare a serviciilor sociale și sensibilizarea opiniei public

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare/ de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare	Costuri, mii lei				
						Anii	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații, Granturi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Formarea continuă a resurselor umane de profil	140 specialiști din domeniul instruiți / Nr. de instruiți organizate	DASPF	DJ, CMF Centrul multi funcțional "Alternativa -Epitrop"	2013-2018	2013-2018	5,0		5,0	
2.	Crearea și instruirea echipelor de voluntari la nivel comunitar	30 voluntari identificați și instruiți	Centru "Alternativa Epitrop", AO „Dorința"	Direcția de Învățământ, ONG „Vita Longa"	2013-2014	2013-2018	15,0		15,0	
3.	Organizarea anuală a festivalului voluntarilor (și cu scop caritabil)	5 festivaluri ale voluntarilor organizate	CIS "Alternativa Epitrop", AO „Dorința" Direcția Culturală a CR	ONG-ile locale Agenții economici, DASPF	2013-2018	2013-2018	10,0			10,0 Agenți economici locali
4.	Organizarea vizitelor de studiu pentru schimb de experiență	10 vizite de studiu organizate în țară 170 participanți (specialiști din diferite domenii relevante)	DASPF	CIS "Alternativa Epitrop", AO „Dorința", Azil	2013-2018	2013-2018	20,0		20,0	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5.	Promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin campanii de informare și vizibilitate	3000 pliante, 5 mese rotunde, 10 expoziții tematiche, 10 articole publicate, 10 000 persoane informate și sensibilizate	DASPF	SAPP, Direcția de Învățământ, CCC, CMF, Consiliul Raional, AOFM, Azil	2013-2018	2013-2018	40,0		40,0	
6.	Crearea biroului comun de informații și servicii (BCIS) pe lângă Consiliul Raional	1 BCIS creat / Nr. persoanelor asistate	Consiliul Raional		2013-2014		10,0		10,0	
7.	Adaptarea și actualizarea paginii web a Consiliului Raional	1 pagină web adaptată și actualizată Nr. postărilor efectuate Nr. articolelor publicate Nr. vizitatorilor	Specialistul de profil din cadrul Consiliului Raional DASPF	ONG-le locale	2013-2014	2013-2014	10,0		10,0	
8.	Responsabilizarea membrilor comunității și a familiei pentru asigurarea mediului favorabil persoanelor cu dizabilități sau cu Cerințe Educaționale Speciale	104 familii informate și instruite	Direcția Învățământ, SAPP, Azil	DASPF CMF AO „Dorința” Centrul “Alternativa Epitrop”,			2,0		2,0	

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Mobilizarea bisericilor în campaniile de sensibilizare publică privind statutul și drepturile persoanelor cu dizabilități reieșind din prevederile Convenției ONU	Nr. bisericilor implicate Nr. de instruirii organizate pentru clerici Nr. predicilor/activităților de sensibilizare organizate în cadrul bisericilor Nr. enoriașilor participanți la activitățile de sensibilizare	DASPF	AO „Diaconia”, Protopop de Călărași	2013-2018					

Grupul de lucru care a participat la elaborarea proiectului planului de acțiuni în cadrul Seminarului de planificare strategică (18-21 martie, 2013):

1. Andrei Avornic, secretar-operator, AO „Dorința”; **2. Elena Chitoroagă**, specialist în cadrul DASPF; **3. Valentina Șapoval**, pediatru-psiholog; **4. Lidia Buruiană**, Direcția Învățământ Călărași. **5. Larisa Șevciuc**, medic de familie în cadrul CMF Călărași.

PLANUL DE ACȚIUNI

PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE INCLUZIUNE SOCIALĂ

A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI PRIN PRISMA CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI ÎN RAIONUL CĂLĂRAȘI (2013 – 2018) un an de implementare: mai 2013 – mai 2014

TABEL 5. Obiectivul strategic I. Dezvoltarea serviciilor sociale incluzive

TABEL 5.1 Obiectiv specific I.1 Crearea, extinderea și dezvoltarea serviciilor comunitare incluzive

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)						Costuri, mii lei			
					2013		2014		Anul	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații-igranturi	
					II	III	IV	I						II
1.	Crearea și dezvoltarea serviciului social „Asistență personală”	30 beneficiari	DASPF	APL		x	x	x	x	2014	572,4	572,4		
1.1	Identificarea persoanelor care necesită asistență personală	30 persoane în necesitate				x								
1.2	Identificarea și selectarea asistenților personali	30 asistenți personali						x						
1.3	Instruirea asistenților personali	1 instruire						x						
1.4	Angajarea asistenților personali și a managerului Serviciului	30 asistenți personali, 1 manager							x	2014	572,4	572,4		

2.	Crearea și dezvoltarea serviciului asistență psihopedagogică	CR	DASPF, Dî CMF	x							633,9	
2.1	Selectarea și angajarea personalului				x	x	x					
3.	Crearea și dezvoltarea Centrelor Locale de Resurse în 6 instituții	Dî	APL, AO, „Dorința	x							883,7	
4.	Aprobarea și implementarea planului de acțiuni de intervenție timpurie	Dirrecția de învățământ	DASPF, CMF, CS	x		x	x			2013		
5.	Extinderea serviciilor de abilitare și reabilitare a copiilor cu dizabilități 0-7 ani	AO „Dorința”	CR, DASPF, APL, CMF, ONG, Dî, SAAP	x		x	x			2013 2014	800,0	800,0
5.1	Consultarea și evaluarea complexă a copiilor cu dizabilități cu vârsta 0-7 ani			x	x							

9.	Organizarea activităților de instruire a copiilor și tinerilor cu dizabilități în deprinderi de viață	Nr. de activități de instruire organizate săptăminal Nr. de participanți-33	AO „Dorița”, AO „Înger”,	DASPF	x x x x x	x x x x	2013	80,0		80,0
11.	Crearea serviciului „Telefonul copilului”	Nr. de beneficiari asistați-100 anual	DASPF	CR, Centrul multifuncțional „Alternativa Epi-trop,,		x		30,0	30,0	
11.1	Aprobarea regulamentului privind funcționarea serviciului	Regulament aprobat	DASPF		x					
11.2	Lansarea și mediatizarea serviciului	Linia telefonică „Telefonul copilului” funcțională/ Nr. apelurilor preluate Nr. copiilor asistați						30,0	30,0	

12.	Extinderea și dezvoltarea serviciului „Sprijin familial”	Nr. familiilor în care s-a prevenit separarea copiilor	DASPF	APL, Direcția Finanțelor, Direcția de Învățământ	x x x x x	x x x x x	2013-2014	29,0 90,0	29,0 90,0	12,0 Fundația Soros
13.	Crearea și menținerea Centrului de Resurse în s. Bravicea (servicii accesibile pentru toate persoanele)	Centru de Resurse creat/ Nr. beneficiarilor	DASPF, APL	Instițuții sociale locale, CR	x	x	2013-2014	20,0	8,0	

TABEL 5.2 Obiectiv specific I.2 Promovarea modului sănătos de viață

Nr.	Obiective/ Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Respon- sabili	Parte- neri	Termen de re- alizare (Anul, trimestrul)								Costuri, mii lei			
					2013		2014		Anul	Total	Buget de stat	Surse locale	Donații- Gran-turi			
					II	III	IV	I						II		
					x											
1.	Informarea cetățenilor privind activitatea centrelor de promovarea a modului sănătos de viață a persoanelor cu dizabilități	236 persoane informate/ Nr. sesiunilor de informare individuale și de grup	IMSP CMF, CS, OMIF, CSP	CR, DASPF, Direc- ția de Învăță- mânt, APL	x											
1.1	Derularea informațiilor pe banda rulantă a CMF	Frecvența și Nr. orelor de difuzare a infor- mațiilor (1 dată pe lună)	CMF Călărași		x	x	x	x	x							
1.2	Publicarea articolelor in- formative pe pagina web a IMSP CMF	1 articol publi- cat/ pe trimes- tru	CMF Călărași		x	x	x	x	x							
1.3	Publicarea articolelor în ziarul „Express Călărași”	6 articole publicate	CMF Călărași		x	x	x	x	x							

2.	Organizarea sesiunilor de instruire și consiliere la subiectele:	292 participanți in total	IMSP CMF, CS, OMF	ONG „Vita Longa” DASPF, CSP, Spitalul Raional, Mass-media	x	x	x	x	x								
2.1	Afecțiuni mentale	27 pacienți (+ 80 copii și 36 părinți) /	Medicii de familie, Psiho-neurolog		x	x	x	x	x								
2.2.	Afecțiuni ale aparatului locomotor	36 copii, 20 adulți beneficiari de consultații individuale / grup	Traumatolog, neurolog, medic/familie		x	x	x	x	x								
2.3	Profilaxia alcoolismului	20 pacienți	Psihiatru, psiholog, narcolog		x	x	x	x	x								
2.4	Profilaxia sarcinii nedorite în familiile persoanelor cu dizabilități și celor în care urmează să se nască ori sunt persoane cu dizabilități	Nr. familiilor consultate	Ginecolog, Cabine-tul Sănătatea Reproducerii		x	x	x	x	x								

2.5.	Profilaxia afecțiunilor cardi-ovasculare	74 pacienți / consultații individuale și de grup	Școala pacienților hipertensivi	m/ familie din CS și OMF	x	x	x	x	x								
2.6.	Profilaxia fumatului	74 pacienți / consultații individuale și de grup	narcoleg m/ familie	m/ familie din CS și OMF	x	x	x	x	x								
2.8.	Profilaxia bolilor oncologice (suport psihologic și consiliere)	Nr. pacienților consiliați Nr. sesiunilor de consiliere psihologică, Nr. consultațiilor medicale individuale	Oncolog, m/familie		x	x	x	x	x								
2.9	Profilaxia și tratamentul esecurilor în cadrul îngrijirilor la domiciliu; Igiena persoanelor cu dizabilități	Nr. de proceduri medicale efectuate, Nr. de consultații la domiciliu efectuate	Medicii de familie, asistentele medicale	DASPF	x	x	x	x	x								
2.10	Profilaxia afecțiunilor tractului digestiv și alimentația sănătoasă	36 adulți + 2 copii consultați	Medicii de familie		x	x	x	x	x								

TABEL 6. Obiectivul strategic II. Participarea la viața social-economică a persoanelor cu dizabilități

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)						Costuri, mii lei				
					II	III	IV	I	II	Anul	Total	Buget de stat,	Surse locale	Donații-Grants	
															2013
1.	Organizarea odihnei de vară pentru copiii cu dizabilități în perioada sezonului estival	20 copii beneficiari	DASPF	Dî Căla-rași	x					2013	30,0	BASS	30,0		
1.1	Crearea listelor copiilor cu dizabilități care vor beneficia de foi de odihnă	Lista beneficiarilor			x										
1.2	Repartizarea foilor de odihnă	20 foi de odihnă	DASPF	MIM-PSFC											
1.3	Pregătirea pachetului de documente pentru plasarea copiilor în tabăra de vară	Pachetul de documente pentru 20 copii cu dizabilități	Asistenții sociali	Instituțiile de învățământ, CMF	x										
1.4	Asigurarea transportului pentru deplasarea copiilor	Transportarea Tur-retur a 20 copii și însoțitorii lor	APL	Agenții economici locali	x										

4.1	Ajustarea locului de muncă la necesitățile individuale ale persoanelor cu dizabilități	Condiții de muncă create	Agenții Economi	ATO FM, Instituțiile Publice, ONG-le	x	x	x	x	x	x	x						
4.2	Monitorizarea adaptării angajaților la locul de muncă		ATO FM	DASPF	x	x	x	x	x								
5.	Implicarea persoanelor cu dizabilități în lucrări publice, activități de salubritate remunerate	Nr. persoanelor angajate	ATO FM	APL	x	x	x	x	x	74,0	42,0	32,0					
5.1	Încheierea contractelor	Nr. contractelor încheiate reieșind din indicatorii de bază ai AOFM			x	x	x	x									
5.2	Identificarea persoanelor cu dizabilități apte de muncă	Nr. persoanelor cu dizabilități apte de muncă identificate	ATO FM	DASPF, Dî Călărași	x	x	x	x	x								
5.3	Plasarea în câmpul muncii și monitorizarea	Nr. persoanelor cu dizabilități angajate	ATO FM	ONG-uri Agenții economice, Dî Călărași ONG-uri	x	x	x	x	x								

9.	Organizarea activităților cultural-artistice de amploare :	activități cultural-artistice organizate	Direcția Cultură	Instituțiile culturale-sportive din raion, ONG-ile locale	x	x	x	x	x	2013	2014
9.1	15 ianuarie- comemorarea poetului M.Eminescu,,Dimensiunea veșniciei naționale,,								x		
9.2	Februarie-Manifestare consacrată marelui poet G.Vieru.								x		
9.3	26 februarie – concert- concurs „Dragobete,,								x		
9.4	Festivalul internațional „Mărțișor,,								x		
9.5	aprilie- Concurs literar,, La izvoarele înțelepciunii,,									x	
9.6	aprilie-Festivalul rațional al cântecului patriotic									x	
9.7	1 mai-Ziua primăverii și muncii									x	
9.8	Consemnarea Zilei de 9 mai.									x	
9.9	15 mai –ziua familiei									x	
9.10	1 iunie –Ziua copiilor							x			

1.2	Organizarea ședințelor de informare și monitorizare cu reprezentanții APL 1,2	Ședințe de informare și monitorizare organizate	GLP, Consiliul Raional		x	x	x							
2.	Crearea și amenajarea ghișeelor pentru deservirea persoanelor cu dizabilități (Consiliul Raional, Oficii Poștale, Primăria or. Călărași)	5 ghișee create Nr. de acorduri încheiate	GLP, Adiministrația instituțiilor publice	CR (Secția Construcții, DASPF)	x	x	x							
2.1	Elaborarea unui concept privind parametrul și regimul de lucru al ghișeelor	Conceptul ghișeelor	Consiliul Raional, Secția Construcții					2013	10,0			10,0		
2.2	Monitorizarea procesului de implementare	Nr. vizitelor în teren Raportare de monitorizare	GLP											
3.	Adaptarea veceurilor în instituțiile publice pentru persoanele cu dizabilități locomotorii (Instituțiile de învățământ, Centrele de Sănătate Publică, Primării)	8 veceuri adaptate	Managerii instituțiilor publice	Secția de Construcție a CR, DASPF	x	x	x	20132014	400,0	190,0		210,0		
3.1	Elaborarea parametrilor tehnici și designului				x									
3.2	Încheierea acordurilor cu instituțiile publice				x	x	x							

8.	Reparația și asigurarea accesibilității în Liceul „Vasile Alecsandri”	Edificiul liceului reparat și adaptat	Consiliul Raional	Administrația Liceului	x	x	x	x	20132014	5000,0	200,0	4800,0 Fondul pentru Eficiență Energetică
9.	Diversificarea surselor de finanțare a activităților de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități:											
9.1	Organizarea târgurilor de caritate (invitarea agenților economici și a organizațiilor donatoare, ONG-ilor locale și naționale)	2	DASPE, Instituțiile sociale	Direcția Cultură Direcția Învățământ	x	x			20132014	2 x 4,0 = 8,0		Agenți economici
9.2	Instalarea cutiilor de colectare de fonduri în instituții și spații publice	35 cutiilor instalate Volumul donațiilor colectate	APL	Direcția Cultură, Direcția Învățământ, Bisericele și organizațiile religioase, ONG-urile locale	x	x			2013 2014	35 x 0,1 = 3,5		Agenți economici

9.3	Crearea unui cont bancar cu destinație specială pentru activități de incluziune a persoanelor cu dizabilități	Cont bancar creat, Volumul fondurilor colectate si utilizate	Direcția Finanțe a CR, DASPF	x	x	x	x	x					
9.4	Stabilirea parteneriatelor cu agenții economici locali	350 de scrisori emise Volumul donațiilor oferite	APL	x	x	x	x	x					

TABEL 8. Obiectivul strategic IV. Consolidarea capacităților de prestare a serviciilor sociale și sensibilizarea opiniei publice

Nr.	Obiective/Acțiuni	Indicatori de monitorizare și de progres	Responsabili	Parteneri	Termen de realizare (Anul, trimestrul)					Costuri, mii lei				
					2013		2014		Anul	Total	Buget de loca-stat	Surse locale	Do-nații Gran-turi	
					II	III	IV	I						II
1.	Formarea continuă a resurselor umane de profil	35 specialiști din domeniu instruiți, 2 instruirii organizate	DASPF	Directia de învățământ, Centrul Medicilor de Familie, Centrul multi-funcțional "Alternativa Epitrop"	x	x	x	x	x	2013	1,0	1,0	1,0	

2.	Crearea și instruirea echipei de voluntari la nivel comunitar	30 voluntari identificați și instruiți	Directorii Centrului multifuncțional "Alternativa Epi-trop", AO Dorința	Direcția de Învățământ, ONG „Vita Longa”	x	x	x	x	x	2013	3,0	3,0	
3.	Organizarea anuală a festivalului voluntarilor (și cu scop caritabil)	1 festival al voluntarilor organizat	DASPF, Direcția Cultură a CR	ONG-le locale Agenții economice	x					2013	2,0	2,0	2,0 Agenți economici
4.	Organizarea vizitelor de studiu pentru schimb de experiență în acordarea serviciilor pentru persoanele cu dizabilități în raioanele Orhei și Ialoveni.	2 vizite de studiu 50 participanți	DASPF	Direcția Cultură Direcția Învățământ CIS "Alternativa Epi-trop", AO „Dorința”	x					2013	4,0	4,0	
5.	Promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități prin campanii de informare și sensibilizare	2 000 persoane informate și sensibilizate	DASPF	SAPP, Direcția de Învățământ, CCC, CMF, Consiliul Raional, AOFM	x	x	x	x	x	2013/2014	8,0	8,0	8,0 SOIR, Fund. Soros UNDP

5.1	Editarea unui pliant informativ ilustrat cu referire la prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități	600 pliante editate și distribuite	DASPF	Bibliotecile și instituțiile de învățământ ONG-urile locale, regionale APL	x				600 x 0,008 = 4,8				
5.2	Organizarea unei mese rotunde cu participarea actorilor cheie din raion privind progresul acțiunilor de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități în raionul Călărași	1 masă rotundă organizată	GLP, DASPF	AO „Dorința”			x		2,0				2,0 Fund. Soros
5.3	Organizarea a 2 expoziții cu exponate confecționate persoane cu dizabilități în raionul Călărași	2 expoziții tematice	GLP, DASPF	AO „Dorința” Centrul multifuncțional „AlternativaEpi-trop,,	x		x		2 x 0,5 = 1,0				1,0 Fund. Soros
5.4	Scrierea articolelor în presa locală	2 articole publicate	GLP, DASPF		x		x		0,3				0,3

6.	Crearea biroului comun de informații și servicii (BCIS) pe lângă Consiliul Raional: identificare localului, stabilirea mecanismului de funcționare, informarea cetățenilor despre serviciile BCIS	1 BCIS creat/ Nr. persoanelor asistate	Consiliul Raional	DASPF	x	x	x	2013	6,0	6,0	
6.1	Oferirea serviciilor de informare și asistență în cadrul BCIS		GLP	Toate direcțiile și instituțiile subordonate CR		x	x				
7.	Crearea și desfășurarea activității „Clubul Părinților copiilor cu CES”	1 club al părinților copiilor cu CES creat 60 părinți implicați în activitățile clubului / nr. în- trunirilor, activităților realizate în cadrul clubului, 4 ședințe	AO „Dorința”	DASPF, CMS, CSP	x	x	x	2013 2014	8,0	8,0	8,0 SOIR

8.	Adaptarea și actualizarea paginii web a Consiliului Raional	1 pagină web adaptată și actualizată Nr. postărilor efectuate Nr. articolelor publicate Nr. vizitatorilor	Specia-listul de profil din cadrul Consiliului Raional DASPF	ONG-le locale	x x x x x	x x x x x	20132014	10,0		
9.	Mobilizarea bisericilor în campaniile de sensibilizare publică privind statutul și drepturile persoanelor cu dizabilități reieșind din prevederile Convenției ONU	Nr. bisericilor implicate Nr. de instruirii organizate pentru clerici Nr. predicatorilor/activităților de sensibilizare organizate în cadrul bisericilor Nr. enorșilor participanți la activitățile de sensibilizare	DASPF,	Protopop de Călärași AO „Diaconia,, ONG-le locale	x x x x x	x x x x x	20132014			

